

“Ana Sözü” gazetesi 30-cu yılına adımnadı

Yaşa, benim Halkım!

Ana SÖZÜ

www.anasozu.com

Nº 05-06 (696-697)

31 Baba Marta (mart) 2018

Paası - 4 ley 00 bani

ASLISI: 2018-ci yılın Küçük ayın (fevral) 27-si – istoriyamızın taa bir KARA günü

2018-ci yılın Küçük ayın (fevral) 27-dä Gagauziya Halk Topluğu (GHT) deputatlarının sade 13-cü (toplantıda bulunannardan) kaldırdılar ellsini, ani “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anamak Günü” olsun deyni. Kalanı ya karşı çıktılar, ya ikiliktä kaldılar.

Tükürüp Aaçlık Kurbannarın mezarlarına hem kemiklerinä, onnarı gülmää alarak, bu sorusun ardına Aaçlık Kurbannarından “taa büyük” günü kablettilär – Radio Gününü.

Esapsız, nestelär!

GAGAUZ YERİN
HALK
TOPLUŞU

ADUNAREA
POPULARĂ
A GĂGĂUZIEI

Gagauz karlarının hem karı kulluunun el işlerindä ustalı anılmış hem şanni bir iş, angısını onnar evlat boyalarından evlat boyalarına daymaların daymalarında vererlär. O ustalıñ gözellii donaklıêr gagauz evlerini hem içерlerini, aullarını hem başçalarını, hepsini, neyä sıcak hem raat yaşamak yuvası deniler. Ne mutlu onnarın altın kesän ellsinä! Onuştan, 8 Baba Marta karilar Günü sebepinnän taa bir kerä kutlêêrîz karı kulluunu onnarın yortusunan. Saalık hem uzun ömür sizä! Allaa sizä yardımcı olsun hem istediinizdän hem dä istediklerinizdän sizi ayırtmasın! Kendinizi koruyun hem “Saalık Allaa versin!”

Maamilä surat – unionistlerdän kurtulmak!
Aslısı – BULGAR-GAGAUZ avtonomiyası!

Taraklıdan uramadılar,
şindi Basarabkadan urmaa savaşaceklar

Basarabka (Besarabeasca) kasabasının Soveti teklif etti incelemää sorusu, ani bu kasaba hem bu rayon Gagauziyaylan birleşsin. Sebep – maamilä surat “Kișinaiu isteer birleştirmää bu rayonu Çimişli raynunnan, neredä imzalanmış karar Romuniyyaylan birleşmää” Basarabka (Besarabeasca) “rayonuna sa bu diil lääzim”ış.

2-ci sayfa

Avdarma kararını aldı: Canavar ayın 19-zu – “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anamak Günü”

Baba Marta ayın 4-dä Avdarmannın küü toplantılarında, Gagauziya Halk Topluğu deputatı Elena KARAMİT'in teklifinä görä, avdarmahılar aldılar karar her yılın Canavar ayın (oktabri) 19-zu Gününü “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anamak Günü” olarak bakmaa.

Küü toplantılarında pay alan 300 kişidän zeedä insan bire-bir kaldırdılar ellsini bu Karar için. Bundan beeri Canavar ayın 19-zunda Avdarmada anacékolar o binnärlän gagauz insannarı (onnarın arasında 600 kişidän zeedä avdarmalı var), ani o titsi 1946-1947 yıllarda aaçlaa kurban oldular.

Bölecä Avdarma oldu ilk küü, ani karar aldı “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anamak Günü” tanım�a.

Not. 2018-ci yılın Küçük ayın (fevral) 27-dä Gagauziya Halk Topluğu bölâ bir Günü kabletmää istämdi. Ozaman etişmedi bir oy, zerä Sozialistlär partiyasının GHT hepsi deputatları ellsini bu Günä karşı kaldırdılar.

“Gagauz dilini taa genişän kullanmak için” Zakon proekti ortalaă çıkarıldı

2018-ci yılın Baba Marta ayın 15-dä Gagauziya Halk Topluşun (GHT) deputatları Elena KARAMİT (Avdarma küyü), Ekaterina JEKOVA (Çösmä küyü) hem Mihail JELEZOGLU (Kiriyet küyü) yaptılar bir briefing, neredä açıkladılar, ani hazırlamlar hem vermişlär GHTya “Gagauz dilini taa genişän kullanmak için” Zakon proekti (bak: <http://halktoplushu.md/index.php/novosti/2137-prezentatsiya-zakonodatelnoj-initiativy>).

Gözäl gagauzçada deputatların üçü dä brifingta annattılar neçin nekadar tez lääzim kabletmää bu Zakonu. Söledilär nicä o işleyecek hem annattılar o faydalı hem lääzimni kolaylıklar, ani açär bu Zakon gagauz dilin işlenmesinä, korumasına hem kurtalmasına.

Deputatlar Elena KARAMİT, Ekaterina JEKOVA hem Mihail JELEZOGLU urguladılar, ani “Gagauz dilini taa genişän kullanmak için” Zakon üzerinde altı ay işledilär da o Zakon gagauz dilinä olacek bir temel, angısına görä Gagauziyada kurulacek gagauz dili lafetmäk, kullanmak hem işletmmäk ortamı.

Deputatlar urguladılar, ani gagauz dilinin işletmesini lääzim olacek başlatmaa ondan, ani hepsi İspolkom azaları hem GHT deputatları lääzim olacek bilsinnär hem kullansınan gagauz dilini ofıſial uurda. Aklınıza getiririz, ani Elena KARAMİT, Ekaterina JEKOVA hem Mihail JELEZOGLU bu işi başlattılar artı. Açıklayıp Büyük ayın (yanvar) 19-da, ani o gündän beeri hem ötää dooru GHT toplantılarında sadä gagauzça lafedelecekler (bak: <http://anasozu.com/ne-mutlu-caniniz-gagauz-millette-arkanizda/>).

Urgulêr, ani açan 23 yıl geeri kuruldu Gagauziya avtonomiysi, onun baş neetiyydi hem uuruydu – gagauz dilin korunması hem yașadılması! Ama sora bu unuduldu! Da te, şindi, bu üç girgin gagauz deputatların çalışmasının o neetä hem uura enidän yol açıldı.

Maamilä surat – unionistlerdän kurtulmak! Aslısı – Gagauziayı BULGAR-GAGAUZ avtonomiysi yapmak! Taraklıdan uramadılar, şindi Basarabkadan urmaa savaşacaklar

Sonu. Çeketmesi 1-ci sayfada.

Annêr, bu geç kalma korkuyu. Ama iş haliz korkuda mı, osa taa başka şeydä mi? Bunu bakalım. İlkin aklınıza getirerim, ani Gagauziyanın büünkü öndercileri taa kuvetä geldiktän beeri Gagauziyaya bulgarları eklemää savasêrlar (bak: <http://anasozu.com/yildirim-haber-gagauziyanindaalmasi-birlesmektan-baslayacekgagauziya-erina-bulgar-gagauzyada-gagauz-bulgar-avtonomiysi-mi-geler/>). Üç yıl sırvardı kuvedä izmet verän presa, durmamayca, komşu rayonnardan bulgarların yaşamasi içün, er gün bir kaç haber verer, alistirip gagauzları birleşmäk fikirinä.

2016-ci yılın Küçük ayın (fevral) hem Baba Marta ayın (mart) içindä Gagauziya devletliin yıkılmasına ilk büyük denemä topları atıldıktan sora (bak: <http://anasozu.com/gagauziya-yaseerler>)

devletliin-yikilmasina-ilk-denematozu-atildi/), iki yılın içindä burayı kaç top taa atıldı: büük ta, küçük ta!

Şindi, allelem, atom bombası gibi, en büük top üstümüzä gelecek. Bu topun düşmesindän sora Gagauziya aya kalkamayacak. Gagauz dilin hem kulturasının korunması hem yaşaması içün kurulan avtonomiya raametli olacak da dünneyä gelecek ölü nestedän duan bir GAGAUZ-BULGAR yada BULGAR-GAGAUZ avtomiyası. Büünkü önderciler kuvetä geldiktän beeri bu işi durmamayca buna götürüler (bak: <http://anasozu.com/susa-susapapucuz-da-papursuz-da-papurkasizda-kalacez/>).

Gagauziyanın ofıſial statistikasına görä büün Gagauziyada gagauzlar – 82,1%, bulgarlar – 4,8%, ruslar – 3,8%, ukrainnär – 3,2%, kalan milletlär – 1% yașeérler. Bu birleşmä olursa kaça

inecek gagazların protenti? Bu sorışın cuvabı belli – bulgar rayonlarının Gagauziyaya eklenmesinnän gagauz sayısının protenti Gagauziyada eriyecek hem Gagauziyada kuvettä, hep ölänicä büün, bulgarlar daymaların daymalarında kalacek!

Büün Gagauziyada gagauzlarlan ilgili Kararları Gagauziya Halk Topluşundan geçirämeeır (bak: <http://anasozu.com/aslisi-2017-ci-yilin-kucuk-ayin-fevral-27-dastoriyamizin-taa-bit-kara-gunu/>), zerä orada birkaç bulgar deputati elerini karşı kaldırır. Birleşmäk olarsa ozaman gagauzlarlan ilgili soruşları Gagauziya Halk Topluşundan hiç ta geçirämeyecez. Zerä yaarin bu deputatların sayısı zeedelinecek da gagauzlarlan ilgili hiç bir da karar da alınamayacez. Bu sadä bir iş.

İkincisi da o, ani Basarabka (Besar-

89% –

Canavar ayın
(oktäbri) 19-zu
1946-1947 yıllarda
aaçlık kurbannarını
Anamak Günü
olsun!

Esaba alarak, ani 2018-ci yılın Küçük ayın (fevral) 27-dä Gagauziya Halk Topluşu (GHT) “Gagauziyada 1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anamak Günü” kabletmää istämdı, GagauzMedia portalı karar aldı açmaa maasuz bir proek “1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anamak” («Памяті жертв голоду 1946-1947 годов»).

O proekta görä bir ayın içindä okuyular on-line seçim yaptılar, vereräk cuvap soruşa: “Lääzim mi Gagauziyada Canavar ayın (oktäbri) 19-nu kürmaa 1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anamak Günü olarak?”

Seçim sonuçları bölä:

89% (620 kişi) – Canavar ayın (oktäbri) 19-zu 1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anamak Günü olsun!

11% (73 kişi) – bu karara karşı çıktılar.

Ey, GHT deputatları, hal-kınızı işidin – Canavar ayın (oktäbri) 19-nu 1946-1947 yıllarda aaçlık kurbannarını Anamak Günü olsun dey ni Karar aln. Bu artık sizin istemäk-istämämäk keyfiniz diil.

beasca) kasabasının Sovetinin toplantısında teklif edilmeer gagauzlara sormaa isteeler mi onnar birleşmeyi, ama teklif ediler «разговаривать на высшем уровне с первыми лицами. Есть башкан Гагаузии, есть примары трех городов, которые тоже имеют свое мнение. Нам нужно знать мнение людей в этом городе, и с кем они хотят жить в последующем. И только после этого разговаривать с высшим руководством Гагаузии». İsteeler sormaa onnara kim gagauzların devleti kurularkana uşaktı, kim hiç bilmeer ne zorluklan hem kahramannıllan, ne terlän hem kan dökülmessinnän kuruldu paali Gagauziyamız hem neredäyilär ozaman komşular.

Açan biz Gagauziyayı kurardık onnar, kim şindi bizimnän birleşmäe isteeler, ozaman bizä karşı gittilär. Taa da beter: köstek ta koydular, duşmannık ta yaptılar. Ama bu şindi unuduldu. Şindi onnar “dostçasına” davranışmaa isteeler da, süpürgä ardına sokulup, sonunda soba üstünä, taa doorusu tepemizä dä pineceklär. Ama bu kimin umurunda?

Akademik hem poet Todur ZANET

“Svobodnaya stena” IV-cü teatru Festivali

Baba Marta ayın 31-dä hem Çiçek ayın (aprel) 1-dä Çadırın kultura Evindä geçecek Gagauziyanın «Svobodnaya stena» IV-cü teatru Festivali, angısı baaşlanêr Bütündünnä teatru gününä (*bakılêr Baba Marta ayın 27-dä*).

Festivaldä pay alaceklar teatralar Moldovadan, Gagauziyadan hem Türkiyedän, angıları gösterecekler spектаклileri türkçä, gagauzça, rusça hem bulgarca: “Leglo na trima” (“Üç kişiyä bir pat”); uşaklar için spектакли “Gde raki zimuyut” (“Neredä engeçlär kışlêer”); uşaklar için masal spектакли “Keloğlan sevgi yolunda” (gösterer Türkiyenin Mersin kasabasının teatrusu); uşaklar için masal spектакли “Yalan detektoru”.

Genä Syezd, bu kerä hepsi uurda deputatların

Küçük ayın (fevral) 27-dä, utanmadaan tükürüp Aaçlık Kurbannarın mezarlarına hem kemiklerinä hem da kabletmeyp “Gagauziyada 1946-1947 yillarda aaçlık kurbannarını Anamak Günü” için kararı, Halk Topluşun deputatları Karar aldılar Gagauziyada hepsi uurda deputatların Syezdini yapmaa.

Olsun deyni kolaylık Syezd gündündä Gagauziyanın bütçetindän yâali imää hem içki içmää, bu günü koydular Çiçek ayın (aprel) 21-nä, Büük (Paskellä) orucundan sora.

Taa ileri Syezd için teklif çıktı Küçük ayın (fevral) 24-dä Tomay küyündä, Gagauziyanın erindeki hem regional kuvet organının regional Sovyetin toplantısında (bak 6-cı sayfayı hem: <http://anasozu.com/regional-sovetindagagauzlar-lafini-gena-rusca-soledilar/>).

PATRETTÄ: Balbakanın (Kotlovina) mezarının kardeş mezdarda raatsız yatêr 1946-1947 yillarda aaçlıktan ölen 3300 (ÜÇ BİN ÜÇÜZ) gagauz.

Türkiyenin Milli Gimnasına hem Çanakkale cengindä enseyişä şan verildi

Baba Marta ayın 16-da Türkiye Respublikasının Kişinev Büyükelçiiliindä Türkiyenin Milli Gimnasının (İstiklîl Marşı, kabledildi 1921-ci yılın Baba Marta ayın 12-dä) kabledilmesinin 97-ci yılının hem Türkiyenin Çanakkale cengindä enseyisin 103 yılının ilgili bir şan meropriyatı oldu, angısını hazırladı Türkiye Kişinev Büyükelcili hem Kongaz Süleyman DEMİREL lişeyi.

Şan meropriyatı başladı saygı durusunnan hem Türkiyenin Milli

Gimnasının. Sora Kongaz Süleyman DEMİREL lişeyin direktoru Funda TÜFEKÇİ annatti İstiklîl Marşın kabletilmesi, onun avtoru Mehmet Akif ERSOY hem Çanakkale cenginin kahramannarı için

Bundan sora söz aldı Türkiye Kişinev Büyükelcili I-ci sekretarı Erdoğan ODABAŞ,

angısı urguladı, ani “Vatan millettän olusêr. Milleti da bir arada tutan – İstiklîl Marşı hem Bayrak gibi paaliliklar”. Canabis dedi, ani ozaman batılılar Vatanı basarkana “Mustafa Kemal ATATÜRK umutsuz, aaç, yoksul, silâhi bilâ olmayan halkımıza umut vermiş hem bu heycannan başlatılan milli savaşın sonucu Türkiye Respublikasını kurmuştur”.

Bu iki nasaattan sora zalda bulunannara Mehmet Akif ERSOY hem Çanakkale cengi için video gösterildi.

Bundan sora da Kongaz Süleyman DEMİREL lişeyin 8-ci klasta ürençileri toplantısının konularından ilgili bir reçitativ okudular. Reçitativ arası a-kapella çalındı iki türk: “Yemen türküsü” hem “Hey, onbeşli”.

PATRETLERDÄ: Türkiye Kişinev Büyükelcili I-ci sekretarı Erdoğan ODABAŞ; Kongaz Süleyman DEMİREL lişeyin direktoru Funda TÜFEKÇİ; “Hey, onbeşli” türküsünü söyleer Kongaz Süleyman DEMİREL lişeyin 11-ci klasta ürençiykası Anna DOYKOVA.

Hulusi KILIÇa “Ordenul de Onare” verildi

Küçük ayın 22-dä Moldova Prezidenti Igor DODON verdi Türkiye Respublikasının Kişinev eski Büyükelcisinä Hulusi KILIÇa Moldovanın ordenini “Ordenul de Onare”.

Nică bildirdi Moldova Prezidentin pres-slujbasi bu orden “verildi tanımak için Hulusi KILIÇın Türkiye Respublikasının hem Moldova Respublikasının arasında çeşitli uurlarda devletlärarası geniş işbirliini faydalı derinnetmäk hem ilerletmäk uurunda, hem da Moldovada kimi investitiya projektlarin aslıa çığrılmasında çalışmaları için”.

Not. Gagauziya tarafından Hulusi KILIÇa “Gagauziya (Gagauz Yeri) Orden” hem Çadir kasabasının şanı vatandaşlı adı verildi.

Rusiyada eni eski president – Vladimir PUTİN

Baba Marta ayın 18-dä Rusiya Federatiyasında oldu prezident seçimne. Prezidentlää 8 kandidatın arasından seçimneri kazandı Vladimir PUTİN.

Nică bildirdi Rusyanın Merkez Seçim Komisiyası 100% oyları incelediktän sora, en çok oy aldı Vladimir PUTİN – 76,69%. Bu üzerä Canabisi Rusiya prezidenti seçimnerini en-sedi.

Öbür kandidatlardan en çok aldılar Pavel GRUDİNİN – 11,77% hem Vladimir JİRİNOVSKİY – 5,65%. Kalan 5,89% payedildi öbür 5 kandidatın arasında.

Seçim yılı geler – kuvet insana işleer

Kıpçakta hem Kongazda sport meydannarın temeli atıldı

2018-ci yılın Baba Matra aym 13-dä Moldova Prezidenti Igor DODON, bulundu Gagauziyanın Çadır kasabasında, Kıpçak hem Kongaz kükülerindä. Bu iki küküdä o pay aldı iki temel atması sıralarında – bu kerä sport meydannarın yapılması.

İki temel atılması ofișial sırasında da Moldova Prezidenti urkuladı, ani bu sport meydannarı yapılêr gençlera deyni hem gençlär için.

Sport meydannarın açılışı beklenir gagauzların “Hederlez” milli yortusunun gündündä. Var umut, ani ozaman Moldovaya gelecek Türkiye Respublikasının Prezidenti Recep Tayyip ERDOĞAN da Canabisinä gösterilecek ne gagauzlar için yapêr Moldova Prezidenti da.

Bundan kaarä bu yıl Moldovada Parlament seçimneri var. Onuştan partiyalar hem kuvettä bulunannar savaşêrlar insannara nesa faydalı yapmaa da onnar oylarını onnara versinnär. Pek İslää iş! Allaa versin onnara saalik hem uzun ömür da taa sık bölä işleri yapsınnar hem diil salt seçim yıldında. Başka partiyalar, buna maana bulursalar, kendileri da gelsinnär Gagauziyada bu türlü işlär yapsınnar da görelim.

Vladimir KALECI

Not. Neettä var hep bölä bir sport meydani Baurcu küküyündä dä yapulsın.

Komratta olaceydi – Çadırda olacak

2018-ci yılın Baba Matra aym 13-dä, büyük bir yaamur altında (insan inançlarına görâ – bereketli işä sayılêr) Çadır kasabasında Azerbaycan Respublikasının Gaydar ALİEV adına Fondu yardımînnan yapılacak Kultura-üredici Merkezin binasının temel atılması ofișial sırası geçti.

Temel atılması ofișial sırasında pay aldilar Moldova Prezidenti Igor DODON, Azerbaycan Prezidentin sekretariatin ilk danışmanı Alekper KULİEV, Gagauziya Başkanı hem İspolkom azaları, GHT Başkanı hem deputatları, Çadır administraitiyasının insannarı hem sîradan kişilär.

2017-ci yılın Kirez ayın (iyün) 21-22 günnerindä Moldovanın Prezidenti Igor DODON yaptı bir ofișial vizit Azerbaycan Respublikasına. Ozaman onun yanında bulundu Gagauziya Başkanı da. O “vizitin en önemni sonucu oldu o, ani annaşıldı ki Gaydar ALİEV adına Fondu yapacek Gagauziyanın başkasabasında Komratta bir Kultura-üredici Merkezin binasını”. Ama sora Gagauziya öndercileri karar al-

dilar Komrat erinâ bu Merkezi Çadırda yapmaa, zerâ bu arada Komratta Türkiye Respublikası başladı yapmaa usâklar deyni Yaratmak Evini.

Kultura-üredici Merkezinin Çadırda alınması dooru bir Karar, cüñkü o bu kasabada kistaf durumda bulunan muzika hem resimcilik şkolasını, uşakların yaratmak merkezini, halk ustaların birlîni uygun hem geniş bir binaya toplayacak.

Bu binanın temelinä bir kapsula içinde koyuldu “Gelän evlatboylarına kıyat”, angisini imzaladılar yüksek musaafirlär.

Not. Proekta görâ Kultura-üredici Merkezin toplam büdüllü 1600 m² zeedä olacak. Beklener, ani Merkezin binası yıl sonuna kadar kapularını aâcek.

Kongaz küküyün katakombaları sekretlarını açêrlar

Kongazın gençleri aaraştırdılar hem üzä çıkardılar Kongaz küküyün altında bulunan poripleri hem maazaları. Bunun için onnar yazdlar Instagramın @congaz_ adresindä.

Bän küçükân bizim aulun içindän vardı bir porip esabı, ani gidärdi kîynaş hem doorudan er altına, angisinden biz girärdik Kongazın er altında kazılı poriplerinä. Uzaa gitmää korkardık, zerâ onnar sadä kazılıydlar, ama taşlan kaplama diildilär. Neyä şashardık, bilersiniz mi? O poriplerin içindä vardı nicâ atlilar raat geçsinnär.

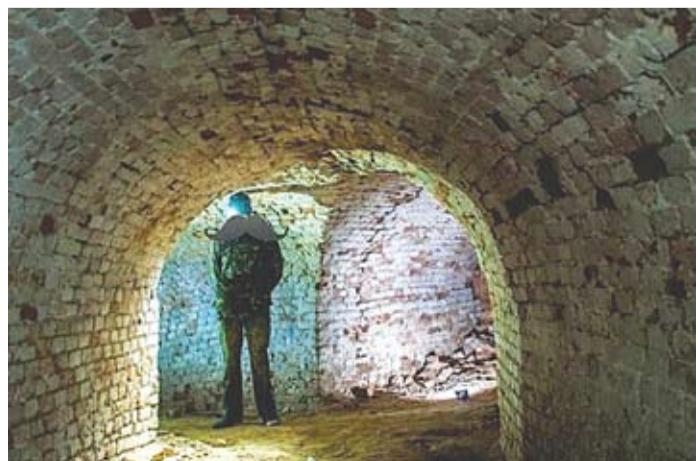
Hep bölä bir giriş o poriplerin içindä vardı Kongaz mezeyin maazasından da. Muzey bulunardı ZANETlerin eski evlerindä. Sora bu iki girişî da kapadılar. Osayı o poriplerä hem nicâ şindi açıklandı maazala-ra (katakombalara) girişlär (osa çıkışlar mı?) varmışlar başka erlerdä da.

Şindi bu katakombaları aaraştırelar genç kongazlılar, angıları kendi adlarını açıklamâa istämeerlär, ama o aaraştırmaların patretlerini ikidä-birdä Instagramın @congaz_ adresinä koyêrlar.

Bu gençler açıkladılar, ani o katakombalarda var yazı «1789 годъ» hem «Занет». Bu verer kolayını esaplamaa, ani Kongaz kuruldu diil 1811-ci yılda, ama taa evel.

Genç aaraştırmacılar yaptılar poriplerin hem maazaların kartasını da, angisi gösterer, ani katakombalar büyük. Ama taa derindän aaraştırmaları yapmaa zor, zerâ çok erlerdä soluk etişmeer hem yıkıklıklar var.

Akademik Todur ZANET

XXIX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadasının prizörleri

Baba Marta ayın 9-11 günnerindä, Kişinevun “Antioh Kantemir” liyeyindä geçti 29-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadası. Olimpiadada pay aldılar Gagauziyanın regional Olimpiadalarında 1-4 erleri alan 60 üürenci. Olimpiadada hepsi prizörlara verildi Diploma hem (erä görä) para baaşşları.

Bundan kaarä ilk üç erleri alan üürencilerä yıl sonunda gagauz dilindä nota “10” koyulacek, da onnar bu predmetta ekzamen vermeyeceklär.

XXIX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadasının prizörleri:

9-cu klaslar:

1-ci er – Anna KALPAKÇI (Baurcu küyüün teoretik liyeyi);

2-ci er – Olesä KIROVİC (Av-

darma küyüün D. Çelengir teoretik liyeyi);

3-cü er – Anastasiya GAYDARLI (Kıpçak küyüün S. Baranovskiy teoretik liyeyi);

4-cü er – Irina MALAÇLI (Kıpçak küyüün B. Yanakoglu teoretik liyeyi).

10-cu klaslar:

1-ci er – Natalya KURDOGLU (Komrat M. Çakir koleci);

2-ci er – Elena KOCEBAŞ (Kıp-

çak küyüün S. Baranovskiy teoretik liyeyi);

3-cü er – Natalya GREK (Avdarma küyüün D. Çelengir teoretik liyeyi).

4-cü er – Kiril BARGAN (Komrat sport liyeyi);

11-ci klaslar:

1-ci er – Natalya STAMAT (Kıpçak küyüün S. Baranovskiy teoretik liyeyi);

2-ci er – Veronika ÇOLAK (Kıp-

çak küyüün B. Yanakoglu teoretik liyeyi);

3-cü er – Aleksandra KOÇANCI (Avdarma küyüün D. Çelengir teoretik liyeyi);

4-cü er – Matrōna STAЕVA (Konгаз küyüün T. Zanet teoretik liyeyi).

12-ci klaslar:

1-ci er – Anastasiya ÇEBAN (Komrat M. Çakir koleci);

2-ci er – Irina TANASOVİC (Avdarma küyüün D. Çelengir teoretik liyeyi);

3-cü er – Alöna KURDOVA (Kıpçak küyüün B. Yanakoglu teoretik liyeyi);

4-cü er – Tatyana KAMBUR (Avdarma küyüün D. Çelengir teoretik liyeyi).

Olimpiadanın kapanışında hepsinä deyni gösterildi bir konert, angi-sında gagauz oyunnarından kaarä, internationizmayı unutmadaan, gösterildi moldovan oyunnarını da. Konterttä 12-ci klasta 1-ci eri alan Komrat M. Çakir kolecin üürencisi Anastasiya ÇEBAN çaldi gagauz halk türküsünü “Gandı”, angisini buldu “GAGAUZLUK” Cümne Birlii ömürü geçirerärkän “Gagauzların kayıp olan dilinin hem kultura adetlerinin Moldova'da korunması” Proektini.

Gagauz dilindä hem literaturasında (MI?) osa yazılıclarımızdan saklı bir Olimpiada MI?

Baba Marta ayın 9-11 günnerindä, Kişinevun “Antioh Kantemir” liyeyindä geçti 29-cu Gagauz dilindä hem literaturasında (MI?) Respublika Olimpiadası. O pek güzel hem raat geçti. Bildirki Olimpiadada gibi biri-birinä kimseyi barmazdı hem kimseyi birini azarlamazdı. Bu gözellik hem raathık verdi kolayını üürencilär da uslu hem raat çalışmaların hem kendi bilgilerini becerikli göstersinnär.

Bu taraftan Olimpiadayı hazırlayanların önündä başımı iilderim. Ama Olimpiadanın öbür tarafının bir kerä da kayıl olmayacam hem onu kabletmeyecäm – internationalizmayı hem gagauz literaturasını (oku gagauz yazıcılarını) çiinemä şabaşını.

Olimpiadanın kultura programasında genä internaşionalizma fişkirdi:

GAGAUZ olimpiadacılara hem onnarın üüredicilerinä rusça spektakl gösterildär, Olimpiadanın kapanışı kontertindä moldovan oyunnarını oy nadilar (ya düşünün: moldovan dili Olimpiadasında gagauz oyunnarı gösterisin!?).

Ama bunnar çiçecik! Meeva sora oldu, açan açıklandı, ani 29 yıldan sora

Gagauz dilindä hem literaturasında (MI?) Olimpiada ilk kerä gagauz literaturasızı oldu. Taa doorusu gagauz literaturasını yaradannarsız!

Bilmeiriz maasuz mu, razgelä mi, ama Olimpiadanın programasında bulunmadı er hem vakit üürencilerin gagauz yazıcılarının buluşmasına.

Olimpiadayı hazırlayan Gagauziya

üüredicilik Upravleniyası neçin hem kimin izininä görä bu ayıplı yaptı pek islää biler! Esapları varsayıdı bunu açıklayaceklar, yoksayıdı – yok ne yapmaa! Bu iş o onnarın kvedinä hem kulturası hıla kalacek. Osa sebep başka iştä mi? Bilmeirim.

Beki bu iş beterinä da Olimpiada jüri predsedateeli hem başka jüri azaları gelmedilär Olimpiadaya, istämeyeräk, bezbelli, pay almaa gagauz literaturasının (oku gagauz yazıcılarının!) çiinemä şabaşında.

Nicä da olsa, taa bir kerä urgulêrim, ani başka taraftan XXIX-cu Gagauz dilindä hem literaturasında (MI?) Respublika Olimpiadası pek yüksek urda geçti. Kutluca olsun!

Ama Olimpiadayı hazırlayanlar gagauz literaturamızı (oku gagauz yazıcılarını!) çiinemää yolunu alısalalar, ozaman Gagauz dilindä hem literaturasında (MI?) Olimpiadanın erinä sadä Gagauz DİLINDÄ Olimpiada yapsınar. Bu dooru olacek! Biz da billemez, ani Olimpiadayı hazırlayanlara gagauz literaturamız hem gagauz yazıcılarını dill läätzim.

Todur ZANET,
Akademik hem poet
PATRETTÄ: Bakın kaç yazıcı var
I-ci Gagauz dilindä hem literaturasında Respublika Olimpiadasında.

Gagauzlar lafını genä rusça söledilär

Küçük ayın (fevral) 24-dä Tomay küyüün Kultura Evindä oldu Gagauziyanın erindeki hem regional kuvet organının regional Sovetin toplantısı, angısına pay aldı 500 kişiyyä yakın insan. Onnarın arasında vardılar şındiki hem eski Gagauziya başkannarı, GHT hem Moldova Parlamentin eni hem eski deputatları, erindeki sovetniklär, İspolkom azaları, cümne insannarı.

Sovetin gündelik işinä koyuldu iki önemni soru:

1. Unionizmaya karşı koymak;
2. Gagauziyanın kuvedini yonmasına karşı koymak.

Toplantının bitkisindä kabledildi rus dilindä bir Rezolutiya:

Резолюция расширенного Совета региональных и местных органов власти и управления АТО Гагаузия, а также ветеранов становления Гагаузской Республики и представителей общественности

Мы, участники расширенного Совета региональных и местных органов власти и управления АТО Гагаузия, а также ветераны становления Гагаузской Республики и представители общественности Гагаузии, являясь представителями многонационального народа Гагаузии, представляющие её интересы в различных областях деятельности и жизни страны,

– руководствуясь заботой о мирном будущем настоящего и последующих поколений народов Гагаузии и Республики Молдова,

– подтверждая приверженность Гагаузии, как составной части Республики Молдова, к сохранению и укреплению Республики Молдова, как независимого, нейтрального, демократического, суверенного и целостного государства,

– исходя из необходимости соблюдения принципов:

а) построения и укрепления правового государства;

б) утверждения демократии и укрепления национального согласия в обществе и государстве;

в) соблюдения прав и свобод человека и гражданина, а также незыблемых коллективных прав народов;

г) неукоснительного соблюдения норм Конституции, закона Республики Молдова «Об особом правовом статусе Гагаузии (Гагауз Ери)» и Уложения Гагаузии (Гагауз Ери),

– будучи приверженцами и активными сторонниками сохранения и укрепления национальной идентичности народов и представителей национальных меньшинств, населяющих нашу страну,

– осуждая антиконституционное и преступное безразличие и бездействие государственных структур нашей страны, ответственных за соблюдение норм Конституции и иных законов нашего государства, а также охраны и укрепления независимого и суверенного статуса Республики Молдова,

– выражая волю народа Гагаузии, высказанную на всенародных Референдумах 05 марта 1995 года «О вхождении в состав АТО Гагаузия» и 02 февраля 2014 года «Об отложенном статусе народа Гагаузии на внешнее самоопределение» и «О

далнейшем курсе развития внешнеполитического вектора страны», принимаем настоящую резолюцию:

1. Выступаем за безусловное сохранение и укрепление независимого, суверенного, демократического и нейтрального статуса Республики Молдова, а также осуждаем проводимую государственную политику соседней Республикой Румыния, направленную на поглощение Республики Молдова, при открытом и явном попустительстве и поддержке

антиконституционную и преступную деятельность на территории нашей страны гражданина Румынии г-на Т.Бэсэску, а также примаров и советников некоторых населённых пунктов нашей страны, подписавших так называемую декларацию «об унионии» с Республикой Румынией.

6. Требуем от Парламента, Правительства и Президента Республики Молдова незамедлительно:

а) принять закон, запрещающий занятие высших государственных

государственных органов и высших должностных лиц Парламента и Правительства нашей страны.

2. Требуем от руководства Республики Молдова выступить с публичным осуждением поддержки унионистских устремлений и действий должностных и общественных лиц соседней Республики Румыния, агрессивно предъявляющих территориальные претензии к нашему государству и проводящих деструктивную политику, направленную на ликвидацию Республики Молдова, как независимого государства.

3. Требуем от руководства Республики Молдова выступить с публичным осуждением поддержки унионистских устремлений и действий должностных и общественных лиц органов местного публичного управления Республики Молдова, а также общественно-политических организаций и объединений, выступающих за ликвидацию независимого статуса государства Республики Молдова и вхождение её в состав соседнего государства Румыния.

4. Требуем от Министерства юстиции Республики Молдова пресечь и прекратить на территории страны деятельность партий и иных общественно-политических формирований, программными целями которых является ликвидация государства Республики Молдова и объединение её с Республикой Румыния.

5. Требуем от органов прокуратуры, МВД и СИБа Республики Молдова пресечь антигосударственную,

должностей в Республике Молдова лицами, обладающими двойным гражданством;

б) внести изменения и дополнения в Уголовный Кодекс страны, предусматривающие уголовную ответственность за пропаганду и призывы к ликвидации Республики Молдова, как независимого и суверенного государства и присоединение его к Республике Румыния, т.е. так называемую «унию»;

в) внести изменения и дополнения в закон о государственной должности и статусе государственного служащего, а также в другие нормативные акты, устанавливающие, что отрицание государственности Республики Молдова, является самостоятельным основанием для увольнения и фактором несовместимости занимаемой должности.

7. Приываем Президента Республики Молдова г-на И.Додона осуществить мероприятия по введению персональных санкций и объявление персонами нон грата на территории Республики Молдова идеологов унионизма в нашей стране г-на Траяна Бэсеску и Георге Симиона.

8. Приываем руководство Европейского Союза, Совета Европы, ОБСЕ, Соединённых Штатов Америки, Республики Турция и Российской Федерации осудить агрессивные притязания Республики Румыния к фактической аннексии государства Республики Молдова, члена ООН, признанного международным сообществом.

9. Поручаем Главе (Башкану) Га-

гаузии, а также Народному Собранию Гагаузии официально обратиться к Республике Турция, Российской Федерации и ОБСЕ стать гарантами безусловной реализации отложенного статуса гагаузского народа на внешнее самоопределение, в случае изменения Республикой Молдова своего статуса.

10. Рекомендуем Главе (Башкану) Гагаузии образовать Общественный Совет политической, экономической и экологической Безопасности Гагаузии, в целях оперативного реагирования на возникающие угрозы полноценного функционирования Гагаузской политической Автономии в составе Республики Молдова, а также защиты целостности и суверенитета Республики Молдова.

11. Ответственность за неукоснительную реализацию воли народа Гагаузии, выраженную на референдуме от 02 февраля 2014 года и в Резолюции съезда депутатов всех уровней Гагаузии от 22 февраля 2014 года (прилагается), наряду с Народным Собранием, возлагаем на Председателя Народного Собрания Гагаузии.

12. Приываем Главу (Башкану) Гагаузии, Народное Собрание и Исполком Гагаузии созвать съезд депутатов всех уровней и созывов Гагаузии 17 или 24 марта 2018 года, на котором обсудить и рассмотреть по существу вопросы, поднятые на настоящем форуме вне объявленной повестки, а также реализацию положений Резолюции съезда депутатов всех уровней Гагаузии от 22 февраля 2014 года.

13. Объявляем 2018 год – годом 100-летия Румынской оккупации территории Бессарабии.

14. Обязываем Народное Собрание и Исполком Гагаузии разработать планы мероприятий по реализации положений настоящей Резолюции, а также проведения памятных мероприятий в населенных пунктах Гагаузии, связанных с годом столетия оккупации Румынией территории Бессарабии и опубликовать их на официальных сайтах в двух месячный срок.

15. Поручаем Народному Собранию и Исполкуму Гагаузии, направить копии настоящей Резолюции руководству Республики Молдова, Организации Объединенных Наций, Европейского Союза, Совета Европы, ОБСЕ, Конгресса местных региональных властей Совета Европы, Российской Федерации, Турецкой Республики, а также дипломатическим миссиям, аккредитованным в Республике Молдова.

Томай, Чадыр-Лунгский район, АТО Гагаузия (Гагауз Ери), Республика Молдова

24 февраля 2018 года.

Üürencilerin arasında bilim-aaraştırma konferençiyası

Çadırın Mihail GUBOGLU adına teoretik lişeyin üürencileri arasında oldu bir bilim-aaraştırma konferençiyası – “Miriadi otkritiy”. Hazırladı konferençiyayı lişeyin administraşiyası hem üürencileri.

Konferençiyada okundu 14 doklad dört dillid: gagauzça, rusça, anglıyca hem moldovanca. Dokladlar “su – ömürün temeli”, “insanın organizmasına mobil telefonların etkisi”, “insanın insannında fizkulturanın rolü” gibi çeşitli temalara görayıldılar.

Konferençyanın işlemesində pay aldılar Komrat Devlet Universitetin türedicileri hem studentları, Gagauziya Başkanı, Moldova Parlamentin deputati hem başka kişilär.

Kurtçuda Haklararası Ana Dili Günü baktılar

Küçük ayın 21-dä dünnädä baktılar Haklararası Ana Dili Günü! Bu paalı yortuyu kutladılar Ukraynanın Bolgrad rayonun Kurtçu küyündä bulunan Odesa bölgesinin gagauz kultura merkezindä. Zerä bu gün pek islää bir gün, deyni dünnädä yaşıyan herbir insan, ansın kendi ana dilini!

Gezin, aktarın bütün erleri, daaları, denizleri hem gökleri taa gözäl bişey bulamayacınız, nekadar Ana Dilimiz!

Kär bu olay için 2018-ci yılın Küçük ayın 21-dä toplandık Gagauz kultura merkezindä, Reni rayonun

Kotlovina (Balboka) küyündän hem bizdän, Vinogradovka (Kurtçu) şkolaların türenicileri, türedicileri, analar-bobalar hem başkaları da, kim sever kendi ana Ana Dilini ölää, nicä sever onu gagauzlar.

Lafettik, peet okuduk, türkü çaldık, bilmeceleri sorduk, söyleşileri annatik, bilgilerimizlän paylaştık.

Tä bölä şannadık gagauz, bulgar, moldovan, ukrain, rus hem arnaut dillerini.

İsteerim urgulamaa – bütün sıramız geçti bizim ana dilimizdä – gagauz dilimizdä, gagauzça!

Herbir dil dünnädä gözäl! Koruyn onu! Çok peet annadıldı bizim yortuda, ama en derin duygular bu Todur ZANETin “Zavalı Ana Dilim!” peetin sıralarından aldık:

O, zavalı Ana Dilim,
Artık oldun dilim-dilim!
Seni doorêr çorbacilar
Hem yok eder yabancilar!
Her taraftan baskı, yalan,
O lafların oldu yaban,
Köklerindän kökledilär,
Yonga-yonga hep yondular.

Olga KULAKSIZ,
Odesa bölgesinin gagauz kultura
merkezin başı

Çadırda afgan-askerlerin anmasına güreş turniri

Baba Marta ayın 4-dä Çadır kasabasında oldu ilk halklararası güreş turniri küçük yaştı uşakların arasında, angısı adandı Afganistanda kannarını kurban veren afgan-askerlerin anmasına. Turnirda pay aldı 22 komanda (yaklaşık 115 uşak) Moldovadan, Rominiyadan, Ukrayndan hem Gagauziyadan.

Turniri hazırladılar Çadır kasabasının primariyası hem munişiyip Soveti, Çadır kasabasının sport şkolası, Çadır rayonun administraşiyası hem da Gagauziyanın gençlik hem sport Upravleniyası.

Turnira çarıldılar Çadır rayonundan Afganistanda kannarını kurban veren afgan-askerlerin Mihail MOLLAnın hem Pötr KAZMALInın (Çadır kasabası), Boris YANAKOG-LUNun (Kıpçak küyü), Harlampiy BE-JENARIN (Aydar küyü) hem Grigoriy YANEVIn (Kazayak küyü) yakinnarı.

Afganistanda kannarını kurban veren afgan-askerlerin anmasına güreş

turnirin hepsi prizörlerine verildi medali hem gramota.

Turnirin açılışında oldu komandaların paradi hem bir konert, angısını gösterdi Çadır “Çudo deti” ansambılı hem “Arlekin” türk studiyası, bildirer Çadır kasabasının ofișial saytı <http://ceadir-lunga.md/>.

“Saksan” FK “A” Divizionda oynayacak

Gagauziyanın “Saksan” fubol komandası kabletti lişenziya Moldovanın futbol Çempionatının 2018 yılın sezonunda oynamaa “A” Divizionda. Bölä karar alındı Baba Marta ayın 29-da Moldova Futbol Federatiyasinin (MFF) toplantısında, bildirer “Saksan” FK <http://www.fc-saxan.com> saytı.

“Saksan”dan kaarä bola lişenziya verildi taa 13 fubol klubuna.

Şindi MFF İspolkomunun toplantıda karar alınacak haliz angi komandalar oynayacak bu sezonda en yüksek futbol ligasında.

Sezonun oyunnarı başlayaceklar Çicék ayın 13-dä.

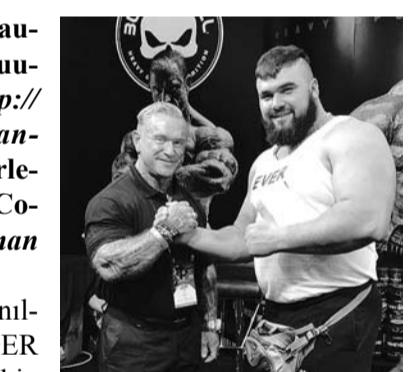
Rodion SUKMAN pay aldı Arnold ŞVARŞNEGERin “Arnold Strongman Classic – 2018” turnirinde

Moldovanın en kaai insanı sayılan Gagauziyanın Başküyü (Kirsovo) küyündä duumali sportsmen Rodion SUKMAN (bak: <http://anasozu.com/dunna-rekordu-gagauziyadan-sportsmenda/>) pay aldı ABD (Amerika Birleşik Devletleri) Ogayo devletin Kolumbus (Columbus) kasabasında olan “Arnold Strongman Classic – 2018” turnirinde.

Bu turnirun kurucusu – Amerikanın en anılmış aktörü hem kulturisti Arnold ŞVARŞNEGER (Schwarzenegger). Bu yıl turnirda pay aldı bin kişidän zeedä kulturist. Onnar yarıştılar 34 kategoriyada. Nicä bildirdi Rodion SUKMAN GagauzMediya portalına, o kendisi pay almış en zor kategoriyada – “Strongman”. Bu kategoriyada 110 kg yukarı aarlıkları kaldırmaa başlêelar. O kategoriyada 52 kişinin arasından o becermiş almaa 8-ci eri.

Rodion SUKMAN açıkladı, ani neeti var gelecektä bu turnirda 1-ci eri almaa da “Dünnäyin en kaavi insanı” titulunu kazanmaa. Bu yıl sa “Arnold Strongman Classic – 2018” turnirinde 1-ci eri aldı İslandiyadan aktör hem kulturist Haftor BYÖRNSSON (Haftór Björnsson).

“Arnold Strongman Classic – 2018” turnirinde pay almaa deyni danıştı 100 devlettän zeedä sportsmennar. Kvalifikasiyayı geçti sadä 15 devlet. Onnarın arasında ilk kerä var Moldova da, angısı birkaç sportsmeni burayı yolladı. O sportsmennarın arasında – Gagauziyadan Rodion SUKMAN da.

Altın fondunun bilim kiyatlarına KDUsa prezentasiya

Baba Marta ayin 27-dä Komrat Devlet Universitetunda (KDU) oldu prezentasiya gagauz kulturasının altın fondunun 3 tomruk “Gagauzların kayip olan dilinin hem kultura adetlerinin Moldovada korunması” bilim kiyatlarına, angiları hazırlandı Akademik Todur ZANETin baş redaktorluunda hem önderciliindä “GAGAUZLUK” Cümne Birliin tarafindan.

Prezentaşiyada pay aldilar KDU rektoru hem pedagogları, studentlär hem magistraturayı yapannar, bibliotekacilar, muzeycilär hem cümne insannar. Açıt prezentaşiyayı KDU bibliotekasının direktoru Larisa ÇAKİR. Sora söz verildi KDU rektorusuna Sergey ZAHARIYAYA. Nedän sora da söz aldı Akademik Todur ZANET, angisi annatti bu kiyatların hazırlanması hem çikarılması için.

Canabisi söledi, ani “Gagauzların kayip olan dilinin hem kultura adetlerinin Moldovada korunması” bilim kiyatları hazırlandı Gagauziyanın “GAGAUZLUK” Cümne Birliin Proektina görâ, angisi ömürä geçirildi Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Büyükelçiliklerin Kulturaları Koruma Fondun tarafından verilän Grandinnan. Proekt zamanında Proektin azaları, gezip, çalıştilar may herbir gagauz küülerindä Moldovada, Ukraynada hem Bulgariyada. Bu çalışmaların sonuçları da oldu 4 dildä çikan 3 tomruk gagauz kulturasının altın fondunun “Gagauzların kayip olan dilinin hem kultura adetlerinin Moldovada korunması” bilim kiyatların dünneyä gelmesi. Bu 3 tom bölä olusë: “Gagauzların kayip olan dilinin hem kultura adetlerinin Moldovada korunması” 1-ci kiyadı – “Gagauz halk masalları”, “Gagauz Folk Tales”, “Poveşte populare găgăuze”, «Гагаузские народные сказки»; 2-ci ki-

yadı – “Gagauz türküleri, söyleşileri, bilmeceleri”, “Gagauz songs, Proverbs, Riddles”, “Cântece, proverbe, ghicitori găgăuze”, «Гагаузские песни, пословицы, загадки»; 3-cü

kiyadı – “Gagauz yortuları, adetleri, sıraları”, “Gagauz Holidaays, Customs, Riters”, “Sărbători găgăuze, tradiții, obiceiuri”, «Гагаузские праздники, обычаи, обряды».

15 resimci karının resim sergisi

Maasuz Bütündünnä karıların Günü için Komrat regional resim Galereyasında açıldı “Vesna, jençina, lübov” resim sergisi, angısında kendi yaratmalarını sergiledi Gagauziyanın herbir rayonundan 15 resimci kari.

Kendi yaratmakları insan öünüä sürdülär: Lübov BRUMM, Alina BULAY, İlona DERMENCI, Mariya DİMOGLU, Elena DULEVA, İnna KARA - PEEVA, Natalya KOJOKAR, Nadejda LELEÇENKO, Larisa ORMANCI, Nina PEEVA, Elena POMETKOVA, Lidiya POPÄN, Anastasiya RAKOVÇENA, Olga UNGURÄNU, Natalya VORNİKOVA.

Sergidä var 60 yaratma, angiları yapılı çeşitli stillerdä hem uurda: peyzaj, patret, natürmord hem çiçek kompozitiyaları.

Not. Sergi açık olakeç Çiçek ayın ortasından.

“Nasıl annadardı mali...”

ATATÜRK bibliotekasının 20-ci yıldönümünä Annatma yarışması

Bu yılın Kirez ayin (iyün) 26-da tamannêr 20 yıl nicä kuruldu Komrat ATATÜRK bibliotekası. Bu yıldönümünnän ilgili olarak, biblioteka açtı gagauz dilindä bir literatura yarışması – “Nasıl annadardı mali...”

Yarışmanın özellikleri:

1. Yarışmada pay alan yazıcıların yaşı – 18–40 yaş arasında
2. Annatmaların tematikası – gagauzların evelki adetleri, tradiçiyaları, ömürü.
3. Annatmalar lâzım olsunnar elektron variantında A-IV formatında. Annatmaların büdüklüyü – en çok 10 sayfa (1 sayfa – 1800 simvol).
4. Yarışma geçecek Baba Marta ayin 20-dän Hederlez ayin (may) 1-nä kadar.
5. Yaratmaları yollayınız elektron adresimiz: vasilisa-tan@mail.ru
6. Haberleşmä telefonu: 0298 22143

**ATATÜRK bibliotekası
Komrat kasabası**

“ANA SÖZÜ”Gagauz dilindä gazeta
Çıkêr 14.08.1988 beeri

Kurucu “ANA SÖZÜ” S.R.L.
Sertifikat No. 1003600086420

Todur ZANET
Baş redaktör

İndeksi - PM - 21358
Gazeta “Universul” basım evindä basılır
Tiraj – 3020 ekz. Simarlamak No: 469

YAZIŞMA ADRESİMİZ:
RM – 2028, Moldova, Kişinêu,
c/p Nr. 1025. Tel/fax: 022 28-18-04
e-mail: todur.zanet@gmail.com
zanet@anasozu.com